

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6CoP/9/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4122200258
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4122200258.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Podhorcovej a sudkýň JUDr. Ingrid Doležajovej a JUDr. Marty Polyákovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletého: N. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, pracovisko Zlaté Moravce, dieťa rodičov: matky U. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom M. XX a otca K. T., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom U., Na T. XX, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 13. 01. 2022, č. k. 11P/5/2022-10, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o výživnom p
o t v r d z u j e .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril maloletého N. T., nar. XX. XX. XXXX (ďalej len „maloletý“) do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na výživu maloletého v sume 70 eur mesačne k rukám matky vždy do 15-teho dňa príslušného mesiaca vopred. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že dňa 11. 01. 2022 mu bol doručený návrh matky dieťaťa na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým požadovala zverenie maloletého do jej osobnej starostlivosti a otcovi uložiť povinnosť platiť výživné v sume 100 eur mesačne. Styk otca s maloletým dieťaťom upraviť nepožadovala, pričom uviedla, že ten sa bude vykonávať na základe dohody rodičov. S otcom dieťaťa spolu nežijú asi dva roky a pri jeho odchode zo spoločnej domácnosti sa dohodli, že otec bude na syna mesačne prispievať sumou 70 eur. Otec dohodnuté výživné pravidelne neposielal. Právne vec odôvodnil s poukazom na ust. § 2 ods. 2, § 366 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 324 ods. 1, § 325 ods. 1 a 2, § 328 ods. 1 a ods. 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia považoval za dôvodný. Mal za preukázané, že o maloletého sa stará matka, ktorá je zamestnaná s príjmom v sume okolo 300 eur mesačne a má výdavky, ktoré súvisia jednak s jej osobou, ako aj s potrebami maloletého, ktorý navštevuje materskú školu. Matka uhrádzala poplatky za škôlku, obedy v škôlke, poistenie pre maloletého, hypotekárny úver a energie. Dodal, že u maloletého je nevyhnutné zabezpečovať jeho odôvodnené potreby, pretože je odkázaný na starostlivosť matky, pričom otec maloletého dieťaťa sa o maloletého dostatočne nezaujíma a riadne neprispieva na jeho výživu, ktorú matka dieťaťa nedokáže pokryť z príjmu, ktorý má v súvislosti s výkonom práce v SBS. Podľa údajov matky, otec dieťaťa je zamestnaný tiež v E. a má vedomosť aj o jeho iných zamestnaniach, ktoré však konkrétne neuviedla. Lustráciou zo Sociálnej poisťovne zistil, že Sociálna poisťovňa nezlustrovala žiadneho zamestnávateľa otca dieťaťa ako zamestnanca. Z toho dôvodil, že otec zrejme nikde nepracuje, prípadne pracuje načierno, čo preukázané z návrhu matky nebolo. Mal však za preukázané, že bremeno vyživovacej povinnosti a starostlivosti o dieťa bolo len na matke a keďže aj otec dieťaťa má vyživovaciu povinnosť k maloletému, je aj jeho povinnosťou zabezpečiť riadne plnenie vyživovacej povinnosti. Považoval za neprípustné, aby sa otec na výžive dieťaťa nijako nepodieľal, pretože jeho vyživovacia povinnosť k maloletému trvá, zaviazal ho vyživovacou povinnosťou v sume 70 eur mesačne.

2. Uznesenie súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním otec vo výroku o výživnom (výrok II.) a domáhal sa jeho zmeny a zníženia vyživovacej povinnosti. V dôvodoch svojho odvolania uviedol, že si s matkou počas ich partnerského spolužitia vzali hypotekárny úver na kúpu domu a tento úver splácal on. Po odchode zo spoločnej domácnosti začala splácať úver matka a on na ňu prepísal dom. Pokiaľ spolu žili, kupoval ošatenie, zabezpečoval stravu, brával rodinu na výlety a platil náklady na domácnosť. V apríli 2020 sa s matkou ústne dohodli na pravidelnom výživnom po 70 eur k poslednému dňu v mesiaci. K slovne dohodnutému výživnému nie pravidelne, ale prispieval aj navyše tým, že prispieval na lieky na požiadanie matky. Zvýraznil, že si nie je vedomý žiadneho zameškaného výživného, pretože pokiaľ spolu žili uhrádzal hypotéku a finančne sa podieľal na chode domácnosti. V apríli 2020 výživné v sume 70 eur poukázal na účet matky späťne za mesiac marec 2020, ktoré jej platí pravidelne doposiaľ. Tiež uviedol, že boli ústne dohodnutí na 5 dňoch a nociach v mesiaci, ktoré mal tráviť syn s ním, pričom na žiadosť matky však s ním býval aj viac dní v mesiaci. O syna sa príkladne stará. Dohodnuté výživné bolo počas 2 rokov omeškané len raz o 2 týždne. V čase, ktorý trávi maloletý u neho, platí jeho výživu, hygienické potreby, záujmy, ošatenie, náklady spojené s nájmom v byte a náklady spojené s jeho prepravou zo H., ktorá nie je v mieste jeho trvalého bydliska. (U. M., M. - U. XX km). Čas so svojím synom trávi takmer vždy aktívne a rozvíja jeho záujmy. Chodia na futbal, do fitnesscentra, kultúrne podujatia, hrady a zámky. Prispieva pravidelne darčekom, či ošatením. Pokiaľ si to jeho práca vyžaduje, starostlivosť o maloletého preberá jeho partnerka. Maloletého si nevezme len vtedy, keď je chorý, aby nenakazil jeho 8-mesačnú dcéru a tieto dni sa mu snaží nahradiť inými dňami. Prispel aj na rekonštrukciu izby maloletého v sume 650 eur. Uviedol, že práca matky, v ktorej má príjem 300 eur mesačne, nezodpovedá možnostiam jej stredoškolského vzdelania s maturitou. Počas trvania spoločného vzťahu si matka privyrábala brigádami niekoľkokrát do týždňa, čo môže robiť i v súčasnosti. Matka poberá rodinný prídavok, jednorazový pandemický príspevok a uplatňuje si daňový bonus. Vyjadril presvedčenie, že matka časť výplaty dostáva na ruku. Za nelogické označil, že by matka pri deklarovanom príjme 300 eur platila až 45 eur za telefonovanie. V súčasnosti sa chcel s matkou dohodnúť na znížení slovne dohodnutého výživného, nakoľko sa mu zmenili pomery, má partnerku, s ktorou má 8 mesačné dieťa a v súvislosti s tým má zvýšené výdavky. Financuje ich bývanie z hypotekárneho a spotrebného úveru a spolu s nájmom to predstavuje sumu 558 eur. Elektrinu platí po 30 eur, internet a televízia stojí 30 eur. Suma jeho príjmu spolu s partnerkiným rodičovským príspevkom predstavuje sumu do 1 000 eur. Tvrdil, že jeho príjem je v súčasnosti ovplyvnený pandemickou situáciou. Mal za to, že jeho finančná situácia mu momentálne nedovoľuje prispievať vyššou sumou a prispievanie sumou 70 eur mu spôsobuje finančné ťažkosti. Zdôraznil, že na tejto sume sa s matkou dohodli v čase, keď nemal ďalšiu vyživovaciu povinnosť na maloleté dieťa a partnerku. Navrhol výšku výživného v sume 50 eur s ohľadom na jeho častú frekvenciu styku s maloletým.

3. K odvolaniu otca sa vyjadril písomným podaním kolízny opatrovník, ktorý uviedol, že otcom uvádzané majetkovoprávne vysporiadanie partnerov po rozchode nie je predmetom konania o úpravu rodičovských práv a povinností voči maloletému. Odvolanie otca označil za nedôvodné. Z napadnutého uznesenia vyplýva, že matka v súčasnosti hradí všetky výdavky, spojené so zabezpečením potrieb maloletého a otec sa finančne nepodieľa, resp. sa podieľal nepravidelne na výžive maloletého. Rozhodnutie v napadnutej časti navrhol potvrdiť.

4. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), prejednal odvolanie otca maloletého dieťaťa v intenciách § 65 - § 67 CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

9. Podľa § 330 ods. 2 CSP, ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

10. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

11. Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

12. V zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že neodkladné opatrenie môže súd nariadiť v dvoch prípadoch, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava z ohrozenia exekúcie, pričom tak môže urobiť pred začatím konania, počas konania a tiež po jeho skončení. Neodkladné opatrenie umožňuje pružne riešiť situáciu, keď je potrebný urýchlený zásah súdu. Je jedným zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom procese a jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v schopnosti zabrániť dočasnou a provizórnou úpravou nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania alebo v už v začatom konaní nastať. Pri nariadovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný, neodkladný a predbežný charakter. V dôsledku toho sa nezisťujú všetky skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej a skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Takýto postup súdu predpokladá platná úprava, sledujúca tým dosiahnutie účelu právneho inštitútu neodkladného opatrenia, ktorým je rýchle a pružné riešenie situácie vyžadujúce okamžitý zásah súdu. Ak by sa v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia malo trvať na požiadavke riadneho vykonania hodnotenia dôkazov, mohol by byť účel tohto procesného inštitútu zmarený, pretože základnými znakmi neodkladných opatrení sú ich dočasnosť a provizórnosť. Najmä atribút provizórnosti je potrebné mimoriadne vyzdvihnúť, lebo už zo samotného označenia „neodkladné opatrenie“ vyplýva, že nejde o konečnú a definitívnu úpravu vzťahov medzi účastníkmi, že nariadením neodkladného opatrenia nezíska ani jeden z účastníkov silnejšie postavenie a tiež nezískava práva, o ktorých sa má rozhodnúť až v budúcnosti, ale sa ním len dočasne, predbežne a neodkladne upravuje určitý okruh vzťahov. Dočasnou úpravou urobenou vo forme neodkladného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov, ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný a môže rozhodnúť inak. Pri nariadení neodkladného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený a teda, že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné.

13. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia spočíva povinnosť tvrdenia na jeho navrhovateľovi, pričom splnenie tejto povinnosti predpokladá len to, aby navrhovateľ súdu navrhol aspoň dôkazy základného významu pre osvedčenie nároku, ktorý má byť dočasne chránený neodkladným opatrením, taktiež však dôkazy na osvedčenie naliehavosti, primeranosti a nevyhnutnosti dočasného opatrenia. Predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia, jeho dôsledky a zánik je potrebné skúmať z hľadiska ust. § 324 a nasl. CSP a § 360 a nasl. CMP. Naviac neodkladné opatrenie možno nariadiť, len pokiaľ nie sú splnené podmienky pre konečné rozhodnutie, pričom svoje opodstatnenie stráca, len čo súd poskytne porušeným alebo ohrozeným právam definitívnu ochranu. Neodkladné opatrenia sa podľa ich obsahu nariaďujú v súlade s ust. § 325 ods. 1 CSP, § 360 a nasl. CMP alebo v súlade s iným zákonom, napr. Zákonom o rodine. V konaniach týkajúcich sa starostlivosti o mal. deti, ktorých účelom je v prvom rade ochrana maloletých, súd na základe vlastných zistení uváži, či sú splnené všetky zákonné podmienky na nariadenie požadovaného neodkladného opatrenia.

14. V preskúmvanej veci matka maloletej sa návrhom, doručeným súdu prvej inštancie dňa 11. 01. 2022, domáhala vo veci samej úpravy práv a povinností k maloletému a tiež nariadenia neodkladného opatrenia do rozhodnutia vo veci samej, ktorým žiadala zverenie maloletého do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazat' platiť výživné vo výške 100 eur mesačne k jej rukám. Styk otca s maloletým nepožadovala

upraviť, pretože prebiehal na základe dohody rodičov. Vo svojom návrhu uviedla, že s otcom maloletého spolu nežijú, žili spolu 12 rokov. Otec sa o maloletého prestal starať, približne pred 2 rokmi odišiel zo spoločnej domácnosti. S otcom sa dohodli, že bude na maloletého prispievať sumou 70 eur mesačne, čo si pravidelne neplnil. Uviedla, že je zamestnaná v SBS so zárobkom cca 300 eur mesačne. O otcovi uviedla, že je zamestnaný v SBS a aj v iných zamestnaniach, pričom uvádzala jeho príjem spolu mesačne cca 1 500 eur. Matka tiež poukázala na výdavky, ktoré má v súvislosti s bývaním, a to na elektrinu a plyn vo výške 130 eur, na úver 100 eur, poistenie pre N. 25 eur, poplatok za škôlku pre maloletého 10 eur, obedy v H. 30 eur, telefónny paušál 45 eur, internet 10 eur a inkaso 5 eur. Súd prvej inštancie návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia vyhovel, dočasne zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky a rozhodol o vyživovacej povinnosti otca. Otec podal odvolanie do výšky výživného. Pre absenciu odvolania nadobudol prvý výrok uznesenia právoplatnosť.

15. Odvolací súd po preskúmaní obsahu spisu, vyjadrení matky a otca v konaní, ako aj vyjadrení kolízneho opatrovníka uvádza, že v danej veci sa súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní riadil zhora uvedenými zásadami a princípmi, pričom v tomto smere aj v potrebnom rozsahu zistil skutkový stav veci a vyvodil z neho i správne právne závery. Nakoľko odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia vo vzťahu k odvolaním napadnutému výroku o vyživovacej povinnosti otca, využitím postup podľa § 387 ods. 2 CSP, sa obmedzuje len na skonštatovanie ich správnosti. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia len zvýrazňuje, že niet sporu o tom, že maloleté dieťa pochádza zo spoluzitia rodičov, ktorí nežijú v spoločnej domácnosti, pričom maloletý žije so svojou matkou. Za skutkovej situácie, zistenej súdom prvej inštancie, je nutné uzavrieť, že bolo potrebné neodkladným opatrením z hľadiska právnej a skutkovej istoty do rozhodnutia vo veci samej rozhodnúť o vyživovacej povinnosti otca na maloletého, nakoľko táto bola doposiaľ plnená len na základe vzájomnej dohody rodičov maloletého a podľa matky ju otec neplatil pravidelne, preto podala návrh tak vo veci samej o úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu, ako aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia aj vo vzťahu k vyživovacej povinnosti otca. Preto i odvolací súd považuje za správne rozhodnutie súdu prvej inštancie o vyživovacej povinnosti otca určenej do rozhodnutia vo veci samej v sume 70 eur mesačne k rukám matky. Uvedenú výšku vyživovacej povinnosti odvolací súd považuje za zodpovedajúcu zistenému skutkovému stavu a zároveň ju považuje za primeranú veku a potrebám maloletého na jednej strane a tiež za primeranú príjmu otca /cca 1 000 eur mesačne/ na strane druhej, ktorú sumu môže otec platiť bez ohrozenia vlastnej výživy, pričom zohľadňuje i ďalšiu vyživovaciu povinnosť otca na jeho ďalšie dieťa s novou partnerkou. Odvolací súd považuje za potrebné zvýrazniť, že sa jedná o dočasnú úpravu do rozhodnutia vo veci samej, pričom takúto sumu výživného otec platil dobrovoľne na základe dohody aj doposiaľ, bez ohrozenia jeho existencie, dokonca sám potvrdil, že synovi pomerne pravidelne prispieval aj nad rámec tejto vyživovacej povinnosti. Podľa názoru odvolacieho súdu suma 70 eur mesačne, zodpovedá ust. § 366 CMP, podľa ktorého neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere. V tejto súvislosti odvolací súd dodáva, že výrok nariadeného predbežného opatrenia, ktorým sa ukladá povinnosť platiť výživné, ale neprejudikuje výrok rozhodnutia vo veci samej, to znamená, že výška výživného sa určí v rozhodnutí súdu prvej inštancie vo veci samej, a to tak, aby zodpovedala odôvodneným potrebám maloletého a schopnostiam, možnostiam a pomerom povinného z vyživovacej povinnosti - otca maloletého.

16. Vzhľadom na to, že v konaní vo veci samej je potrebné vykonať rozsiahle dokazovanie presahujúce rámec konania o nariadenie neodkladného opatrenia, aby bolo možné rozhodnúť o úprave práv a povinností k maloletému dieťaťu, a preto, že ide iba o dočasnú úpravu pomerov účastníkov konania, nebolo úlohou odvolacieho súdu zaoberať sa všetkými, účastníkmi tvrdenými skutočnosťami, pretože tieto sa týkajú veci samej a majú význam pre konečné rozhodnutie a bude sa nimi zaoberať konajúci súd v rámci zisťovania skutkového stavu potrebného pre rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému.

17. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne v napadnutej časti podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa

- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).